FOR Freedom AND Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 208 — CLEVELAND 3, O., WEDNESDAY MORNING, OCTOBER 21, 1953 — LETO LIII — VOL. LIII

VSA DEŽELA TRPI ZARADI DOLGOTRAJNE SUŠE

Pašniki so kakor požgani, škoda na pridelkih znaša milijone, orna zemlja je spremenjena v prah. Proti naravnim elementom je človek brez vsake moči.

VSA DEŽELA trpi zdaj od silne suše, ki je zelo prizadela pašnike in polja že prej v letu, zdaj pa je dolgotrajno toplo in sončno vreme razširilo sušo skoraj nad vso deželo. Pregled dokazuje, da so vsled pomanjkanja dežja prizadete vse države od New Yorka do Kalifornije.

Studenci in vodnjaki se sušijo in vrtajo nove v upanju, da pridejo do vode. Pašniki so kot izžgani, izguba na žetvi in pridelkih gre v milijone.

Bilo je že več gozdnih požarov, vendar k sreči doslej še noben katastrofalen.

Mnogi farmarji dovažajo vodo iz drugih krajev; več krajev je že okrnilo uporabo vode, da je bo za dalj časa vsaj za silo dovolj.

Država Missouri ima najhujšo sušo v svoji zgodovini. Prav tako je zdaj tudi ena najhujših suš v West Virginiji. Okraji okrog New Yorka so zdaj najbolj izsušeni izza leta 1949.

Zaloge vode v El Dorado, v Kansasu, so tako neznatne, da mnogi ljudje vrtajo nove vodnjake, toda le malo je tako srečnih, da bi naleteli na vodo. V državi New York znaša škoda, ki jo je povzročila suša na pašnikih, grmičju in tratah, milijone dolarjev.

COLUMBUS, O. — Suša in prah! To je vse, na kar naletijo ohijski farmarji, ko obračajo brazde pri oranju za posetev zimske pšenice.

* * *

Človek je razumno bitje. Njegova iznajdljivost je ustvarila vse mogoče stvari, ki delajo življenje lažje, zložnejše, lepše. — Človek ima tudi veliko sposobnost uničevanja, toda čim manj govorimo o tem, tem boljše!

Ljudje pritiskajo na gumbe in dogajajo se čudovite stvari. Dvigala v nebotičnikih se vzpenjajo in spuščajo gor in dol. Vlaki zdrdrajo in se ustavljajo. Letala brnijo pod nebom in se spuščajo na zemljo. Podmornice se potapljajo pa zopet dvigajo na površino. Človek se upravičeno trka na prsa, rekoč: "Kako popolen sem!"

Toda pojavljajo se prilike, ko je človek ob vsem svojem razumu ob vsem svojem pogumu, brez moči. Ko Višja Sila ukaže silam narave naj se zganejo, mora človek brez moči stopiti ob stran! Človek ne more ustaviti viharja, kakor ne more preprečiti padanja snega. On ne more preprečiti potresa, niti ustaviti njegove rušilne sile! Človek ne more pritisniti na gumb in pričarati blagodejnega rosenja, ki bi namočilo izsušeno zemljo in napojilo žejne!

Morda je prav, da se človeka opomni na njegove omejitve. — Morda je prav, da se ob takih prilikah zave, kako zelo je on in vse njegovo dejanje ter nehanje odvisno od — Boga. . .

Vremenski prerok pravi:

Danes in ponoči jasno in toplo.

ZA NOBENO CENO NAZAJ V 'RAJ'!...

Čehi in Poljaki so razjarjeni odšli s seje, ker je vse rdeče "pojasnjevanje bob ob steno.

PANMUNJOM, Koreja. — Repatriacijska komisija nevtralnih narodov je preklicala včeraj svoje jutranje zasedanje, ker sta dve "nevtralni" skupini od petih ki tvorijo to komisijo, bojkotirali sejo.

Poljski in češki delegatje so namreč jezni odšli s seje, ko so ostale tri skupine nevtralcev — Švedska, Švica in Indija — zavrnile komunistično zahtevo, da se mora 7,800 severnokorejskih antikomun. ujetnikov prisiliti, da pridejo nazaj h komunističnemu "pojasnjevanju."

Prav tako je bilo preklicano zasedanje seje za naslednji dan in možno je, da bo sploh konec teh zasedanj.

Severnokorejski ujetniki, ki so prisegli, da gredo raje v smrt kakor nazaj pod komunizem v Severno Korejo, so se uprli vsakemu poizkusu, da bi se sestali z rdečimi "pojasnjevalci". Poljaki in Čehi so jezni odšli s seje, ker zastopniki ostalih treh nevtralnih držav niso hoteli dovoliti, da bi indijsko vojaštvo prisililo te ujetnike z uporabo orožja, če potrebno, da se udeleže "pojasnjevanja".

Nato pa so komunisti sami odklonili "pojasnjevanje" 1,000 antikomunstičnim Kitajcem, ki so dan poprej odločno izjavili, da se ne vrnejo domov, pa naj pride kar koli!

(Malo več o tem "pojasnjevanju" bomo spregovorili jutri. — Ured.).

Priporočamo vedno in povsod veliko pazljivost, to ni dobro samo za druge, ampak prav tako za nas same!

Tržaški izgredi so se razširili na Rim

RIM. — V ponedeljek je morala nastopiti policija proti profašističnim demonstrantom, ki so zahtevali Trst.

Policija je nastopila s količi proti kakim tristo dijakom, ki so pristaši neofašistične stranke. Demonstranti so pred sovjetsko ambasado zahtevali takojšnje vkorakanje italijanskih čet v Trst.

Policija je nato izjavila, da so bile te demonstracije komaj nekaka skušnja in vaja za večje demonstracije naslednjega dne.

Iz Gorice pa je medtem prispelo poročilo, da so tri italijanske oklepne divizije zavzele strateške položaje ob 75 milj dolgi jugoslov. italijanski meji.

Novi grobovi

Anna Bratkovich

Po enotedenski bolezni je umrla v Huron Rd. bolnišnici Anna Bratkovich, rojena Bajc, stara 66 let, stanovala je na 1419 E. 173. St. Doma je bila iz Mirne na Dolenjskem, kjer zapušča sestro in več sorodnkov. V Ameriki se je nahajala 55 let. Nad 30 let se je udejstvovala pri dobrodelni organizaciji za oskrbo sirotnih otrok in je pomagala vzgojiti najmanj 50 otrok. Tukaj zapušča soproga Johna, doma iz vasi Mihavo, fara št. Jernej na Dolenjskem, sina Leo, hčer Thereso Koss, vnukinjo Sandno in več sorodnikov. Pogreb se vrši v četrtek zjutraj ob 8:45 uri iz Jos. Zele in Sinovi pogrebnega zavoda 458 E. 152. St. v cerkev Marije Vnebovzete ob 9:30 uri in nato na sv. Pavla pokopališče.

Mary Prostor

V torek opoldne je umrla v Euclid Glenville bolnišnici Mary Prostor, roj. Dolenc, stanujoča na 881 Babbitt Rd. Doma je bila iz Žabje vasi pri Poljanah nad Škofjo Loko, odkoder je prišla sem leta 1908. Zapušča moža Johna, ki je doma iz Gorenje vasi nad Škofjo Loko in ki je znan urar. Pred več leti je delal za Sitter Jewelry na St. Clair Ave. pozneje pa je imel svojo lastno delavnico in prodajalno na Waterloo Rd.; zadnja leta je imel svojo delavnico v svoji lastni hiši na Babbitt Rd. Poleg moža zapušča pokojna deset otrok: Mollie Nousek, John, Victor, Mary Lapuh, Frank Adolph, Paul, Edward, Sylvia Urbanick in Raymond. Zapušča tudi 15 vnukov. Bila je članica SŽZ št. 32 in društva Sv. Jožefa št. 58 KSKJ. Pogreb bo v petek iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lakeshore Blvd., v cerkev sv. Kristine. Čas pogreba še ni bil določen.

Slikovit pogreb ciganskega "kralja" v Washingtonu

Pozlačena krsta, v kateri so ga pokopali, je stala 10 tisoč dolarjev.

WASHINGTON. — V ponedeljek so tukaj pokopali Gregory John Alvareza, "kralja ciganov," katerega so položili v grob v pozlačeni krsti, ki je stala $10,000. Pokopan je bil s ciganskimi pogrebnimi obredi.

Alvarez, ki je bil star 77 let, je umrl pred osmimi dnevi v Oklahoma City za srčno kapjo. Pogreb se je vršil v tako dolgem razdobju po njegovi smrti zato, ker so čakali prihoda predstavnikov daleč na okrog raztresenih ciganskih rodov, ki so se prišli poklonit zemskim ostankom svojega kralja.

V pogrebnikovi kapeli je bilo nad 400 pogrebcev v svojih pisanih ciganskih oblekah. Pred ciganskimi obredi so se vršli ob mrtvem "kralju" katoliški pogrebni obredi v cerkvi sv. Rožnega venca.

Med pogrebci je bil tudi njegov sin Steve Joe Alvarez, — "prestolonaslednik", ki bo nasledil svojega očeta na "prestolu", ko poteče leto žalovanja, kakršen je ciganski običaj.

Pokojni je bil rojen v južnoameriški državi Peru, toda je živel že nad pol stoletja v Germantonu, N. J., kjer je bil poznan kot izvrsten klepar bakrenih posod.

Če se zgodi nesreča, vam ne more nihče pomagati, če se niste držali prometnih predpisov.

Zahteva po zatvoritvi poljskega konzulata

DETROIT. — Central Citizens committee, ki reprezentira 250,000 tukajšnjih Poljakov, je zahteval, naj ameriška vlada zapre poljski konzulat v Detroitu.

Odbor je soglasno sprejel resolucijo, v kateri je rečeno, da za nadaljevanje poslovanja poljskega konzulata ni ne moralne ne legalne osnove, ker je konzulat voljno orodje Moskve.

ALI SE LOJALNOST IZPLAČA?

Odslovljeni uradniki, ki niso hoteli povedati, če so komunisti, dobe zato $48,000 "nagrade".

LONDON. — Administrativni tribunal Združenih narodov je v ponedeljek odločil, da imajo dobiti štirje ameriški bivši uslužbenci pri Združenih narodih, ki so bili odslovljeni, ker niso hoteli odgovarjati na vprašanja, če imajo zveze s komunisti, $48,230 odškodnine.

Tribunal ali sodišče, ki ga je ustvaril celokupni zbor Združenih narodov, je še pred tem odločilo, da je bila odslovitev 11 uslužbencev Zdr. narodov ilegalna ali nezakonita. Dag Hamarskjold, gen. tajnik ZN je naznanil, da ne bo sprejel nazaj onih štirih uradnikov, kakor je odredil tribunal, zato je pozval Zdr. narode, naj pod alternativo, ki jim preostaja, določijo njihovo odškodnino.

Odškodnino za ostalih sedem bivših uslužbensev, ki so bil odslovljeni, pa so določili na 135 tisoč dolarjev.

Vsi ti uslužbenci niso hoteli odgovarjati na vprašanja če so komunisti ali če imajo zveze z njimi, rekoč, da jim peti amendment ustave dovoljuje molk na vprašanja, na katera bi jih odgovori diskriminirali. . .

(Tu se mora človek nehote vprašati: Koliko nagrade pa dobi vesten delavec ali pošten uradnik, ko je odslovljen od dela in službe? Če gori omenjeni niso komunisti ali nimajo komunističnih zvez, bi jim bilo treba samo izjaviti, da niso in bi se jim ne bilo treba zatekati za noben ustavni dodatek! Uredništvo.)

Kadar se ne brigate za opozorila, dokler ni prepozno, ste krivi svoje nesreče sami.

Poizvedovalni kotiček

Mr. in Mrs. Frank Kržišnik, 15701 Waterloo Rd., Cleveland, bi rada zvedela, sedanji naslov Vinko Eržen iz Žirovskega vrha, pošta Žiri, ki se nahaja nekje v Kanadi. — Če kdo ve za njegov naslov, naj ga sporoči na gornjo adreso.

Preki sod v Arabiji

BAHREIN, Arabija. — V Saudi Arabiji je bil proglašen preki sod radi izgredov na polju oljnih vrelcev, ki jih kontrolirajo Amerikanci.

Nesreča na Turnpike

PITTSBURGH, Pa. — Na Pa. Turnpike so kolidirali dva tovorna avtomobila in eno osebno vozilo. Eden od voznikov tovornega avta je v vozilu zgorel, drugi pa je bil težko ranjen.

SESTANEK PREDSEDNIKOV OB REKI RIO GRANDE

Posvetitve novega jeza na meji obeh držav, sta se udeležila Eisenhower, predsednik Združenih držav, in Ruiz Cortines, predsednik Mehike.

FALCON DAM na meji Mehike in Zdr. držav. — Predsednik Eisenhower in predsednk Mehike Ruiz Cortines sta v ponedeljek tukaj obnovila in zapečatila staro prijateljstvo ter dobro sosedstvo, ki vlada med obema državama.

Oba predsednika sta obljubila prijateljsko sodelovanje svojih vlad ob posvetitvi novega Falcon Dam-a (Sokoljega jeza) ter velike elektrarne ob reki Rio Grande, kar je stalo 48 milijonov dolarjev. Naprave se nahajajo ob meji obeh dežel, v zapadnem Texasu.

To je prvi jez v Severni Ameriki preko mednarodne reke. — Zdaj sta v načrtih še dva slična jezova.

"Ta jez je vse več kakor dokaz inženirske in stavbinske vede; on je dokaz razumevanja in sodelovanja naših dveh sosednih narodov'" je rekel predsednik Eisenhower.

Jezik dobrega sosedstva

"Grmenje padajočih voda in brnenje generatorjev govori jezik tega sodelovanja,' je nadaljeval Mr. Eisenhower.

Govoreč naravnost mehiškemu predsedniku, je Eisenhower dejal, da je radosten nad priliko, ko mu je bilo omogočeno osebno se seznaniti z njim, nakar je dostavil: "Kot načelnik vlade Združenih držav se Vam obvezujem, da bom sodelovanje z Vami vedno smatral kot svoj privilegij in kot službo svoji lastni deželi."

Govor mehiškega predsednika

Predsednik Cortines, ki je govoril v španščini, je izjavil, da se predsedniku Eisenhowerju zahvaljuje za idejo in povabilo, da bi bil tudi on (Cortines) navzoč pri tej slavnostni dedikaciji.

"To je bila srečna ideja, ki sem jo radostno in z najtoplejšimi čustvi sprejel", je rekel mehiški predsednik Cortines. "Bil sem zagotovljen, da bo s tem nudena našima narodoma prilika dokaza o dobrih in prijateljskih odnošajih in vzajemnem sodelovanju ter mirnem sožitju naših ljudstev.

Družba je obiskala obe strani meje

Predsednik Eisenhower je šel s svojim spremstvom najprej na mehiško stran, odkoder se je vrnil z mehiškim predsednikom in njegovim spremstvom na sredo jeza, kjer se je vršila slovesnost, nakar je vsa družba prišla na ameriško stran.

Obžalovanja vredno je le, da je bilo ob tej priliki ubitih nad dvajset mehiških časnikarjev in drugih Mehikancev, ki so bili z letalom na potu na kraj svečanosti, pa je letalo strmoglavilo na zemljo ter so ga našli v neki globeli v bližini kraja Monterrey-a. Bržkone so bili vsi, ki so se nahajali v letalu, ubiti.

Kaj je prav za prav jugoslov. komunistična partija?

Zanimive informacije, ki jih je prejel in obelodanil pariški tisk iz Beograda.

PARIZ. — Tukajšnje časopisje poroča, da nastaja v beograjskih vladnih krogih vedno bolj močno razpoloženje negotovosti. Številni neposredni Titovi sodelavci opazujejo, kako se očrtuje politični preokret. Jugoslov. komunistična stranka ni niti "sigurna stranka", niti ni "trdna kot iz enega kosa," niti ni stranka, kakor jo je določil Lenin. Ta stranka ne združuje več kot 4 odstotke prebivalstva, pa so v tem všteti vsi kominformovci in vsi prikriti nacionalisti.

V zadnjih letih je dal Tito zapreti 14,000 kominformovcev, tri podpredsednike sveta, šefa gen. štaba, ducat generalov, ducat ministrov. Trdijo, da so se nekatere teh oseb, ki so jih v "čistkah" proglasili za mrtve, kasneje pojavile v Moskvi. — Kljub temu je najmanj vsak tretji član jugoslov. komun. partije vsaj prijatelj kominformistične smeri. Prav zato bi preokret politične smeri ne bil prav nič nemogočega.

Kaj bi bilo v tem slučaju z Djilasom, Kardeljem, Bakaričem? Nemir se polašča še bolj njihovih sodelavcev, med katerimi je 20 do 25 odstotkov resničnih, pravih komunistov. Ali bodo šli v ječe, kjer so sedaj kominformovci?

(Da gornje poročilo ni brez podlage, potrjuje tudi nedavni Titov govor o Trstu, kjer je tudi dejal, da se pojavljajo govorice, da namerava on, Tito, razpustiti partijo, pa se je zaklinjal, da to ni res. Nekaj je gnilega v deželi Danski! Tito že vse predolgo jezdi na dveh konjih, in ni vrag, da bi je konja lepega dne ne ubrala vsak na svojo stran, čeprav je Tito izboren — "kunstreiter"! Ured.).

Manj ameriškega vojaštva v Evropi v bližnji bodočnosti

Obrambni tajnik Wilson napoveduje okrnitev števila našega vojaštva v Evropi.

WASHINGTON. — Obrambni tajnik Wilson je v ponedeljek napovedal, da bo v doglednem času znatno okrnjeno število ameriškega vojaštva v Evropi. — Rekel je, da bo to mogoče doseči z razvojem novega orožja.

Vprašan, če more potrditi poročilo, da so Združene države zavrgle načrt, da bi poslale v Evropo nadaljno divizijo vojaštva, je Wilson odgovoril:

"Po mojih mislih ni tam potrebna nadaljna divizija. Mi delamo druge stvari, da okrepimo tamošnjo obrambo. Ni dolgo temu, ko smo poslali tja nekaj naših težkih topov."

Obrambni tajnik ni obljubil, da bo poizkušal že v prihodnjem letu okrniti število ameriškega vojaštva v Evropi, katerega je zdaj tam šest divizij. Rekel je, da je to odvisno od razvoja svetovnih dogodkov.

Povodenj v Španiji; 25 ljudi utonilo

SAN SEBASTIAN, Španija.— V povodnji, ki je nastala v tem okraju, je utonilo 25 oseb.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Slike iz Orienta—

Vstopnice k prireditvi, kazanje slik iz Orienta ki se vrši v nedeljo 8 novembra v SND na St. Clair Ave. in jo priredi Slovenska moška zveza, se dobijo tudi v Slovenski pisarni na Glass Ave. in pri tajnikih podružnic SMZ. Slike so iz Palestine Egipta, Grčije, Turčije in Jugoslavije.

Deveta obletnica—

V soboto ob 7:15 bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Jennie Merhar v spomin 9. obletnice njene smrti.

Prva obletnica—

V petek ob 6:30 bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Franka Živoder v spomin 1. obletnice njegove smrti.

Asesment—

Društvo "Napredek" št. 132 ABZ bo pobiralo asesment v ponedeljek, 26. oktobra, med 6. in 8. uro zvečer v AJC na Recher Ave.

Operacijo prestala—

Mrs. Jane Gospodarich, 14928 Sylvia Ave., je bila pretekli petek operirana v St. Vincent Charity Hospital.

Iz bolnišnice—

Mrs. Sophie Knautz, 9901 Prince Ave., se je vrnila iz bolnišnice po uspeli operaciji. Obiski na domu dobrodošli!

Volk je zdaj kapitalist

DUNAJ. — Otroci v komunistični Madžarski bero zdaj novo verzijo "Rdeče kapice," v kateri deklico skoro požre hudobni kapitalist mesto običajni volk.

Ženska ubita v prometni nesreči

ATHENS, O. — V nedeljo je bila ubita v avtomobilski nesreči 51-letna Mildred North.

NAJNOVEJŠE VESTI

ROGER SCHINAGLE, 19 let stari visokošolec iz Clevelanda, ki je tako brutalno umoril 19-letno Cyntijo A. Pfeil, je bil včeraj obtožen umora po prvem redu. Če bo spoznan za krivega, utegne biti obsojen v smrt na električnem stolu.

CLEVELAND. — Včeraj so pripeljali v Cleveland glavnega komun. voditelja v Ohio, Josepha Brandta, ki je pred dvema letoma pobegnil, ko se je nahajal na svobodi pod varščino. Prijeli so ga v Newarku, N. J.

ZDRUŽENI NARODI, N. Y. — Varnostni svet ZN je sklenil, da bo uvedel preiskave v arabsko-izraelske obmejne incidente.

ZDRUŽENI NARODI, N. Y. — Varnostni svet Združenih narodov je včeraj sklenil odložiti debato o Trstu do 2. novembra, da se da Združenim državam, Veliki Britaniji in Franciji čas, da rešijo to vprašanje, če mogoče, z neposredno diplomatsko akcijo.

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN-DOMI

6117 St. Clair Ave. HEnderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA

Za Zed. države $10.00 na leto; za pol leta $6.00; za četrt leta $4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav $12.00 na leto. Za pol leta $7.00, za 3 mesece $4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States $10.00 per year; $6.00 for 6 months; $4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States $12.00 per year; $7 for 6 months; $4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th, 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio. under the act of March 3rd, 1879.

83 No. 208 Wed., Oct. 21, 1953

Slovenski narod je komunizem odklonil

Letos septembra je poteklo dvanajst let, odkar so se na slovenskem podeželju pojavili prvi komunistični partizani.

Da bi preslepila slovensko ljudstvo in ga spravila v svoje mreže, je tedaj komunistična partija spretno skrivala svoj pravi obraz in ga maskirala z Osvobodilno fronto. Partizani so se predstavili ljudstvu kot osvoboditelji, ki bodo spodili okupatorja z dežele.

Ali je slovensko ljudstvo verjelo lažem in prevaram komunistične partije? Nikakor ne! Le del meščanstva Ljubljane in nekaterih drugih mest ter del prebivalcev nekaterih delavskih krajev si je pritisnil za vedno sramoten pečat, da je podpiral komunistično revolucijo v Sloveniji. Slovenski narod je v ogromni večini odklonil komunistične laži in prevare in komunistom obrnil hrbet.

Ko so komunisti uvideli, da laži in prevare pri narodu ne uspevajo, so se zatekli k nasilju. Začeli so prisilno mobilizirati — z oboroženo silo krasti može in fante in jih odvajati v gozdove. Poštene ugledne katoliške može in žene, fante in dekleta in tudi otroke pa so začeli zverinsko moriti.

Sila je rodila odpor. Slovenski narod se je dvignil in komunistično nasilje strl. Vsa pomoč, ki so jo komunističnim tolpam nudili Italijani in Nemci v obleki, hrani, orožju in denarju, ni pripomogla komunistom do zmage v Sloveniji. Slovenski narod je s svojo protikomunistično vojsko stisnil rdeče sovražnike ob zid in bil gospodar položaja. Šele ob razpadu italijanske armade so komunisti na Dolenjskem s pomočjo italijanskega vojaštva, italijanskih tankov in topov izvojevali nekaj zmag in s pomočjo okupatorja pobili veliko ljudi.

Z nastopom domobranstva se je začela v Sloveniji druga doba odpora proti komunistični revoluciji. Zavezniška letala so nad našo zemljo večkrat metala komunistom živila, obleko, orožje, cigarete, itd. Tudi anglo-ameriška pomoč in pa velika pomoč Nemcev ni prinesla komunistom zmage v Sloveniji. Slovenska protikomunistična vojska je zmagovala vedno in povsod in podila komunistične tolpe iz kraja v kraj.

Izmed neštetih primerov sodelovanja med Titovo "osvobodilno vojsko" ter Italijani in Nemci, naj navedem samo onega iz srede julija 1944. Ko so zavezniki stiskali Nemce na italijanskem bojišču, so ti, da bi zagotovili neoviran dovoz vojaških okrepitev, sklenili s Titovimi partizani odgovor, da jih bodo pustili v miru, če oni ne bodo napadali železnic in ovirali prometa na vojaško važnih cestah. Dogovor je bil objavljen in nabit ob vseh cestah na Slovenskem Primorju. Uradno nemško poročilo o njem sta prinesla tudi ljubljanska slovenska dnevnika "Jutro" in "Slovenec." Ta dogovor sta obe strani tudi držali skozi ves julij in še del avgusta.

Slovenski narod je dobro vedel, da komunistična osvoboditev pomeni zanj suženjstvo, zato se je temu uprl in zmagal. Neizpodbitna resnica je, da so tisti, ki danes gospodarijo v Beogradu in Ljubljani med okupacijo, ko je bila sloga med narodom tako potrebna, s pomočjo okupatorja pobijali slovensko ljudstvo, požigali slovenske domove ter skušali slovensko ljudstvo spraviti na kolena.

Padale so žrtve, goreli so domovi, — toda slovenski narod ni klonil. Šele ob koncu vojne je od Anglo-amerikancev organizirana in opremljena četrta armija prinesla slovenskemu narodu komunistično osvoboditev, ki traja še danes.

Ves svet naj ve, da si komunizma slovenski narod ni sam izbral in da ga mu tudi slovenske komunistične tolpe z vsemi italijanskimi in nemškimi zavezniki niso mogle vsiliti. Slovenskemu narodu so komunizem vsilili in ga oklenili v njegove verige na žalost tisti, ki danes milijarde in milijarde žrtvujejo za uničevanje komunizma.

Strašna je bila pot, ki jo je naš narod prehodil v teh 12 letih po krivdi drugih. Stokrat smo bili razočarani, tisočkrat izdani. Upanje za upanjem v naše anglo-ameriške zaveznike in zaščitnike je šlo po vodi. Kazalo je in sem in tja še kaže, da so vsi, ki so odločali in še odločajo o usodi našega naroda dali zvestobo vragu.

Dvanajst let borbe s komunizmom je za nami. V nekaterih velikih glavah pa se še vedno meša. Ko bi gospa Roosevelt in druge "velike glave" okrog nje imele o pravem času toliko modrosti, kot so jo pred 12 leti imele najpreprostejše kmečke ženice v slovenskih hribih, bi ne bilo korejske vojne in njenih žrtev, bi ne bilo milijarde in milijarde davkov, ki danes tlačijo ameriškega državljana. Komunizem bi bil med pokojnimi in ne bi danes ogrožal vsega sveta. Jugovzhodni narodi bi bili svobodni in svet bi živel v miru.

Za zaključek vsega tega lahko ugotovimo tole: V zadoščenje in ponos vsemu slovenskemu narodu doma in v tujini, ki je bil in je v ogromni večini protikomunističen, je to, da danes ves svet stremi za ciljem in hodi po poti, ki jo je pred dvanajstimi leti pokazal in začel slovenski narod z odporom proti komunizmu. Tako je naš mali narod s svojo prvo in odločno borbo proti komunizmu postal kažipot velikim narodom. Zato slovenski protikomunisti glave pokonci!

J. Ž.

V Bethlehemu v Pennsylvaniji izhaja tednik "Prekmurskih Slovencev glas," ki je tudi po Bridgeportu dokaj razširjen. Do zadnjega je bil poleg Jednotinega Glasila "Amerikanski Slovenec" edini slovenski list, ki je bil v mestu splošno razširjen. List sicer urejajo prekmurski luterani, vendar je v načelnem pogledu jako širokogruden, katoličanom naklonjen in, kar je za nas važno, ni rdeč.

V tem listu je veliko poročil iz Bridgeporta in med temi poročili je veliko takih, ki obravnavajo različne obiske v Bridgeportu. Ker se Bridgeportski dopisnik gosp. Joško Bojnec ozira na mene, se tudi jaz rad katerikrat ravnam po njegovem dobrem zgledu.

Zato vam bom danes par besedi povedal o uglednih obiskih v Bridgeportu. Dovolj dela bom imel samo z duhovnimi gospodi.

Največkrat nas obiščeta čč. gosp. Alojz Juranovič in dr. Alojzij Tomc, ki paseta duše v brooklynski škofiji. Ker oba obvladata cel kup jezikov jih škof lahko koristno nastavlja na angleških, italijanskih in poljskih farah. Pri nas v Bridgeportu sta gospoda takorekoč doma, mi pa smo tudi z njima popolnoma domači.

Drugi gospodje, ki iz New Yorka radi pridejo k nam na obisk so čč. gosp. Alojzij Jenko, Alojzij Sterle in č. g. dr. Alfons Čuk. Vsi trije so dušni pastirji v newyorški nadškofiji.

Izmed vseh newyorških gospodov, pa je pri nas najbolj stalen gost č. g. dr. Alojzij Kuhar. On je takorekoč naš reden dušni pastir, na njega naletimo v župnišču, pred oltarjem, na prižnici in v spovednici. In radi ga imamo! Gospod je očetovsko ljubezniv, tehten v govorjenju in moder v nasvetih. Kljub temu, da je zavzemal v domovini in v inozemstvu ugledne položaje in je danes načelnik Jugoslovanskega odseka pri Free Europe, je tovariški in skromen v svojem nastopu. Sicer pa moramo reči, da smo mi bridgeportski Slovenci z vsemi svojimi duhovniki v jako domačem odnosu.

V New Yorku imamo tudi slovenske in hrvaške frančiškane. Naravno, da smo si zlasti z slovenskimi kar bolj na roko. Č. gosp. Bernard Ambrožič in č. g. Inocenc Ferjan sta bila tako rekoč naša stalna gosta. Samo zadnje mesece smo jih nekoliko pogrešali, ker pač ni bilo novih beguncev, s katerimi bi ona prišla med nas. Želimo pa, naj prideta zopet in zopet. Ni bilo prijetno delo sprejemati begunce na newyorških pomolih. Naj bo pa zategadelj prijetnejši njim obisk pri novonaseljenih beguncih na njihovih domovih.

Prisrčne in tesne stike vzdržujemo s slovensko faro v Forest City. Tamkajšnji slovenski župnik č. gosp. Franc Jevnik nas je že dvakrat obiskal to poletje, enkrat celo v družbi z svojim litvinskim sosedom. Mi novi Bridgeportčani kar ne moremo pozabiti njegove gostoljubnosti iz lanskega leta. Želimo naj gospod zopet pride med nas da mu bomo lahko njegov obisk ob priliki vrnili. Iz sosednjega mesta New Rochalle v državi New York nam pridno prihajajo čč. gosp. selezijanci vseh narodnosti poljske, laške slovaške, slovenske in amerikanske! Že ponovno so se mladi salezijanci pokazali na naši prižnici in ljudstvo jih je rado poslušalo.

Sedaj se mudi pri nas selezijanski ravnatelj iz daljne japonske dežele č. g. Jožef Figura. Gospod bo preživel pri nas cel mesec svojih počitnic. Je Slovak po rodu, pa vendar kar dobro tolče naš jezik, ker je nekako pred sedemnajstimi leti končal svoje študije v Ljubljani. Pričakujemo pa ta teden tudi č. g. Alojzija Hribšek, slovenskega selezijanskega duhovnika iz Kalifornije, ki ga nekateri naši ministrantje ne morejo pozabiti.

Veseli smo da je temu tako. Eno samo željo imamo, naj bi tudi v bodoče zlasti naši slovenski in hrvaški duhovniki radi prišli med svoje ljudstvo v Bridgeport.

—o—

V spomin zaslužni pijonirki

North Chicago, Ill. — Na zapadnih obalah michiganskega jezera, ki je po svoji obsežnosti bolj podobno morju, kakor pa jezeru, leži Ameriška Vrhnika, slovenska naselbina Waukegan-North Chicago. "Ameriška Vrhnika" pravijo tej naselbini zato, ker so tu naseljeni večinoma rojaki iz Vrhnike in tamkajšne okolice. Dobri prijazni ljudje so in delavni ter pridni. Njihove pridne roke in želja po napredku so dale temu kraju v zadnjih 50 letih obraz velikega napredka, ki je v ponos Ameriki, še bolj pa njim samim in njihovi občudovanja vredni delavnosti. Zgodovina tega kraja ne bo mogla nikdar pozabiti slovenske delavnosti.

Letos ta odlična slovenska naselbina slavi petdesetletnico ustanovitve svoje slovenske župnije Matere Božje. Škoda, da kdo domačinov podrobneje ne opiše te zgodovine. Saj je je tam še živih par pijonirjev, ki so kumovali rojstvu župnije, kot n. pr. John Podboj, John Umek (Kožuhov iz Vrhnike), in John Merlak in morda še kateri drugi. Seveda se premnogim ne ljubi več sukati peresa. Leta in utrujenost so temu vzrok. Povedati bi pa znali še marsikaj in kak mlajših naj bi pisal. Škoda zanimive in pomenljive zgodovine, da bi šla v pozabno! Preveč truda, skrbi in dela je vloženega v petdesetletno delo naselbine in pozabiti to, bi bil naravnost greh.

Teh vrstic ni namen razlagati podrobno zgodovino odlične slovenske naselbine v Waukeganu-North Chicago. To bo gotovo napravil kdo tistih, ki njeno zgodovino bolj točno poznajo, ki je bival tam in rastel z naselbino. Ampak rad pa bi zapisal par vrstic o ženi, Slovenki pijonirki, ki je tako tiho odšla v večnost in vzela slovo od svojih in naselbine, kjer je delovalia kakor marljiva bučelica nad petdeset let za dobro svoje drage družine in vse naselbine. To je bila zaslužna Mrs. Terezija Umek, rojena Jamnik, soproga še živečega znanega slovenskega pijonirja Mr. Johna Umeka, ki biva na vogalu McAlister Avenue in devete ceste v Waukeganu. Umrla je še v augustu. Dasi ne živim tako daleč od Waukegana, sem to vest zvedel šele proti koncu septembra. Moral sem prezreti vest o njeni smrti, če je bilo kje kaj objavljenega. Toda o njej bi pa le rad napisal par vrstic in zato pa nikakor ni prepozno.

Pokojna Mrs. Terezija Umek je dosegla častitljivo starost nad 80 let. Bila je tihega in blagega značaja. Vsakega je pozdravila z veselim nasmehom in dobro besedo. In kako je bila postrežljiva. Njej se ni sreča vedno smejala v življenju, a ona pa je znala osrečevati druge. To je dar božji in ona je imela ta dar. Pokojna je bila v stari domovini izučena kuharica. Že v stari domovini je kuhala po večjih mestih in v tem je bila prava umetnica. O tem je kaj rada pripovedovala. Njen še živeči soprog John Umek pa o Vrhniki in mladih letih v domovini, katere se še danes tako rad spominja. In z zanimanjem sem ju poslušal vsakokrat, kadar sem ju obiskal. Ko sem pred leti iskal zgodovinske podatke za "Novi svet" in jih objavil v letniku 1939, sem ravno od nju dobil največ podatkov. Bila sta ustanovnika Novega sveta in sta rada podpirala slovenski tisk. Vzgojila sta v narodnem in verskem duhu svojo družino, zakar zaslužita še posebno priznanje.

Pokojnica je zlasti v prejšnjih letih veliko storila za župnijo in društva. Povsod je pomagala, dokler so ji fizične moči dovoljevale.

Doma je bila iz Župeče vasi, fara Cerklje ob Krki na Dolenjskem. Ko je bila mlada so ji rekli doma Jamnikova Rezka. Leta 1893 je prišla v Ameriko. Dve leti pred tem pa se je poročila v Ljubljani s še živečim Johnom Umekom, doma iz Vrhnike. V zakonu sta imela dva sina in dve hčere. Najmlajša je doma še pri očetu. Je izučena izborna pevka in pianistinja.

V avgustu letos je preminula po trudapolnemu delu tu na zemlji in odšla po plačilo k Vsemogočnemu. Za njo pa je ostala praznina v njenem domu in v naselbini. Kajti kadar zmanjka take pijonirske žene, kakor je bila pokojna, jo ni mogoče kmalu nadomestiti, pozabiti jo pa sploh ni moč.

Le ena zavest je, ki tolaži vse verne, da je odšla po plačilo k Njemu nad zvezde, ki take dobre duše, kakor je bila pokojna, nagrajuje za njihova dobra dela tu na zemlji. Naj tudi njo nagradi za vse trpljenje in vsa dobra dela!

Užaloščenemu soprogu, sinovima in hčerama pa iskreno sožalje!

Regerčan.

—o—

Podr. št. 5 SMZ vabi

Cleveland, O. — V teh dneh, ko se naše društvo št. 5. S. M. Z. pripravlja na svojo letno veselico, mi uhajajo misli nazaj v leta, ko smo bili zdravi, polni življenja, načrtov in novih idej.

Tako živi so tudi spomini na naše društvene člane, ki jih pa dosti ni več med nami. Prav lepo bi bilo videti prihodnjo soboto zvečer vse te naše člane z družinami in tudi tiste, ki so delovali in še delajo v korist organizacije, h kateri pripadamo, združene. Lepi spomini, bratje in prijatelji so v življenju največ vredni.

Kot vsako društvo, rabi tudi naše za svoje vzdrževanje denar. S svojo udeležbo boste malo pomagali društveni blagajni, poleg tega pa se boste sestali s svojimi prijatelji. Veste, da je uspeh prireditve odvisen od vašega obiska. Zato, dragi bratje pridimo vsi ta večer v Slovenski narodni dom na St. Clair Ave. No. 1., da se zopet vidimo in skupaj poveselimo. Z bratskim pozdravom!

Louis Erste
3815 Schiller Ave.
Cleveland 9, O.

—o—

Banket podr. št. 25 SŽZ

Cleveland, O. — Kar hitro se približuje naša slavnost v nedeljo, 25. oktobra, ob 5. uri popoldan v cerkveni dvorani sv. Vida. Vabimo vse naše ustanoviteljice, da prav gotovo pridejo, ker imamo za nje pripravljeno prijetno presenečenje. One so bile prve delavke te naše velike podružnice in lahko s ponosom gledajo na njo. Od 20-letnice naprej je preminula prva naša predsednica Frances Ponikvar. Enajst let je bila predsednica pridna in delovna za našo podružnico in organizacijo, zato naj ji vse Bog poplača.

Vse naše sosedne podružnice vljudno vabimo, da nas razveselе s svojo navzočnostjo. Vabimo vse naše članice, da se udeleže te slavnosti in pripeljejo s seboj svoje sorodnike, prijatelje in znance. Po banketu bo lep program: petje deklamiranje, govori, tako da res ne bo nikomur žal, če se slavnosti udeleži.

Občni zbor Slov. kršč. soc. zveze

Ta občini zbor se je sicer vršil že 6. sept., pa glasovi o njem še vedno niso potihnili. Goriški Katoliški glas je 8. okt. prinesel o tem zanimiv članek. Iz njega posnemamo glavne misli.

"Predsednik je v svojem poročilu takoj v začetku omenil, da pričakuje javnost odgovora na očitek, da se je v zvezo urinil titovski emsiar, ki naj bi zmedel načelno jasnost društva ter razbil protikomunistično fronto med tržaškimi Slovenci, zlasti spravil SKSZ v spor s Slov. demokratsko zvezo. Predsednik je zato opozoril, da hoče SKSZ v nacionalnih vprašanjih in v protikomunistični borbi sodelovati s Slov. dem. zvezo.

Pri poročilu tajnika in pri po poročilom sledečem razgovoru se je pokazalo, da v odboru samem ni čisto enotnega gledanja. . ."

Na občnem zboru so govorili tudi o ustanovitvi posebnega strankinega glasila, ki naj bi ga v Trstu izdajal dr. Besednjak. Iz vsega pa ni bilo razvidno, ali je to že sklenjeno dejstvo ali pa samo predlog.

Po poročilu dopisnika Katoliškega glasa je bilo razvidno na občnem zboru, da igra v društvu precej veliko vlogo dr. Besednjak, čeprav odbor sam njegove vloge v društvu ni pojasnil.

Iz resolucije, ki jo je občni zbor sprejel, je razvidno, da žele titovci v Trstu osnovati nekako novo Osvobodilno fronto, v katero pa po sklepu občnega zbora SKSZ ne pojde.

* * *

GORIŠKE VESTI

Gorica in tržaško vprašanje

Ko se je v petek zjutraj razvedelo po mestu, da so Angloameričani izročili Trst Italiji, ni ta novica povzročila nobenega pravega navdušenja, najmanj še med Slovenci; vse je z zaskrbljenostjo sledilo razvijajočim se dogodkom. Na meji pri svetogorski postaji so Jugoslovani priredili množične proteste in s tem marsikoga prestrašili. V soboto so šele razobesili Goričani prve zastave. Tudi v Trstu samem ni nobenega navdušenja. Tržačani slutijo, v kakšne vode bodo zabredli, če pridejo pod Italijo. Zaskrbljenost vlada povsod, med Slovenci pa brez razlike mišljenj in idej velika ogorčenost. Vse tržaške okoliške vasi so poslale OZN protestno noto.

Spomenica goriških Slovencev

Dne 14. sept. so izvoljeni predstavniki goriških Slovencev poslali Organizaciji združenih narodov v Lake Successu posebno spomenico, ki obravnava dejanski položaj slovenske narodne manjšine v Italiji, s posebnim ozirom na stanje v goriški pokrajini. Spomenico sta podpisala oba slovenska svetovalca v goriškem pokrajinskem svetu, dalje župani slovenskih občin Sovodnje, Števerjan in Doberdob, ter občinski odborniki.

Matura in zrelostni izpiti

V jesenskem izpitnem roku so napravili zrelostni izpit na liceju 4 kandidati, učiteljski usposobljeni izpit pa 12 kandidatov.

Nagrajeni briški koloni

Prvo nedeljo v oktobru je bila v Gorici skupna razstava namiznega grozdja, katere se je udeležilo 31 razstavljalcev, med katerimi je bilo tudi precej vinogradnikov iz Brd, ki so odnesli več nagrad in bili deležni splošne pohvale.

Gostovanje sovodenjskih deklet

V nedeljo so v dvorani Marijine družbe v Gorici gostovala dekleta iz Sovodenj, članice tamkajšnjega dekliškega krožka. Predvajale so igro "Ljudmila," s katero so žele obilo uspeha doma kakor tudi v Štandrežu. A verjetno je, da je bil njihov najboljši nastop v nedeljo v Gorici. To pa zaradi tega, ker je v dvorani vedno večja zbranost kot pa na prostem. Igra "Ljudmila" je precej zahtevna, vendar so dekleta bila kos težki nalogi in so žela zato obilo odobravanja.

* * *

TRŽAŠKE VESTI

Odkritje spomenika Franu Venturiniju

V nedeljo zjutraj so na pokopališču pri Sv. Ani v Trstu odkrili spomenik skladatelju Franu Venturiniju. Vsa proslava je izvenela čisto frontaško. Otvoritveni govor je imel tovariš Budal, nakar so združeni pevski zbori pod vodstvom pevovodje Švare zapeli Gallusovo "Glejte, kako umira pravični" in nekaj najlepših Venturinijevih skladb. Tržaški Slovenci so bili v precejšnjem številu zastopani, saj je bil Venturini splošno znan kot učitelj in kot pevovodja.

Prosim vas, da si vstopnice preskrbite že preje. Do petka zvečer so v prodaji pri uradnicah. Lahko tudi pokličete, da jih rezerviramo, ker bi rade približno vedele, za koliko naj pripravimo. Zato ne odlašajte do zadnjega!

Vabimo tudi vse članice, da se v nedeljo zjutraj ob osmih udeleže svete maše, katera se bo darovala za žive in mrtve članice naše podružnice. Sv. mašo bodo imeli naš duhovni vodja Rev. L. Baznik. Zbrale se bomo pred cerkvijo, da bomo skupno odšle v cerkev. Ker je ta nedelja posvečena Kristusu Kralju, bi bilo lepo če bi skupno pristopile k sv. obhajilu.

Ravno isto nedeljo praznuje podružnica št. 26 v Pittsburghu, Pa. tudi 25-letnico, zato jim k srebrnem jubileju iskreno častitamo in želimo, da bi dočakale tudi zlatega. Bog Vas živi še mnogo let!

Na svidenje v nedeljo, 25. oktobra, zjutraj pri sv. maši in popoldan na banketu. Pozdravljeni!

Mary Otonicar.

—o—

Mestna frakarija pri koritih

Statistični podatki ljubljanskih visokih šol kažejo, da ima mestna frakarija pod komunisti celo boljše čase, kakor jih je imela v stari Jugoslaviji.

Sloj		(v odstotkih) 1936	1939	1948	1951
Delavski	3	7.1	10.1	10.4	
Kmečki	17	22.7	14.1	14.2	
Uradniški	55	55.1	66	61.1	
Obrtniški	13	9.7	8.1	8.2	
Ostali	12	5.4	1.7	6.1	

Medtem ko pada število študentov kmečkega in obrtniškega stanu ter študentov, sinov ljudi iz svobodnih poklicev, raste le neznatno število delavskih študentov. To število je komaj toliko zrastlo, kot je zrastel po koncu vojne odstotek delavstva. Raste pa število uradniških študentov na univerzah. Ti izhajajo iz nove kaste komunističnih koritarjev in bodo, kakor so njihovi starši, tista opora, na kateri bo režim slonel.

—o—

—Lego mesta Pittsburgh v Pennsylvaniji je določil George Washington, ko je l. 1753 izbral ta kraj za postavitev vojaške utrdbe.

Dr. Josip Gruden:

Zgodovina slovenskega naroda

12. Veliki slovensko-hrvatski kmečki upor

Ko je Matija Gubec izvedel, da prihaja kraljeva armada, razporedil je svoje čete v bojne vrste in jih z nekaterimi besedami ohrabril za odločilno borbo. Kraljeva vojska se je tako zvrstila, da so bili pešci v sredi, na obeh krilih pa konjiki. Boj se je prčel z velikim krikom in vikom. Kmetje so se izprva proti pričakovanju hrabro borili in so nekateri plemiči poginili. Slednjič pa so jih od ene strani pešci, od druge strani konjiki zapodili v beg. Mnogi so na begu padli, mongi bili ujeti, le malo jih je ušlo v šume in gore. Zmagoslavni plemiči so strašno divjali proti premaganim kmetom. Obešali so jih na hiše in drevesa; na eni sami divji hruški ob glavni cesti je viselo 16 nesrečnih kmetov.

Od kolovodij je Mogaič poginil na bojnem polju; Gubec in Pasanec sta bila ujeta in odvedena v Zagreb. Se je li proti njima izvršila redna tožba, ne vemo, ker ni o tem nobenih poročil. Samo to naznanjajo poznejši viri, da sta bila 15. februarja Gubec in Pasanec na strašen način umorjena. Najprej so Pasanca ubili ob nečloveških mukah, potem so Gubcu z žarečimi kleščami iz živega telesa trgali meso, mu na glavo pritisnili razbeljeno železno krono in slednjič so mu telo kakor razbojniku razčetvorili. Novejša poročila še dodajejo, da so Gubca pred kronanjem na Markovem trgu posadili na razbeljeni železni prestol, a prestol ej bil postavljen tam, kjer je še danes videti pet belih v sredi prevrtanih kamenitih plošč. Tako je storil žalosten konec "kmečki kralj."

Ljudstvo v Zagorju pa pravi, da Gubec ni umrl, ampak da sta se dve gori strinili nad njim in njegovo vojsko. Sam Gubec sedi s svojimi kapitani za kamenito mizo, na kateri so polne čaše vina, in dolga brada se mu vedno bolj ovija okoli nje. Ko se devetkrat omota okoli mize, se bode gora odprla. Gubec bode s svojo vojsk prodrl na dan in osvobodil kmečko ljudstvo. Vidi se, da se je tu oseba "kmečkega kralja" Gubca strnila z bajnim kraljem Matjažem.

Za časa kmečkega upora je poginilo najmanj 6000 ljudi, katerih moč je bila v tedanjih časih silno potrebna za obdelovanje zemlje in nje obrambo proti Turkom. V krajih, kjer je bilo središče upora, so stala mnogoštevilna kmečka selišča pusta, razrušena in požgana. Kratko in točno je sovrstnik Anton Vramec v svoji kroniki opisal dogodke kmečkega upora: "1573. Kmetje na Slovenskem so vstali in se vzdignili proti svoji gospodi in plemenitim ljudem, ki so jih posekali, pobesili, pomorili in ostale zopet privedli do pokorščine."

Malo zadoščenje so dobili štajerski Tahovi podložniki, ko je nadvojvoda Karol odtegnil krutemu tiranu graščino Stattenberg in jo vzel v svojo upravo (1575). A Tahi takrat že ni bil več med živimi. Umrl je v bojnem letu 1573 in bil pokopan v cerkvi Svete Trojice v Dolnji Stubici ,kjer kamenita plošča z izklesano podobo označuje kraj njegovega zadnjega počitka. Kadar se v cerkvi zbere mnogo ljudstva, se kamen poti in voda curkoma teče ob spomeniku. Ljudstvo pa pravi, da je to smrtni pot krvnika zagorških kmetov — Franca Taha.

(Dalje prihodnjič)

Mnenja in vesti

IZ ŽELEZNEGA OKROŽJA

Piše Andrejček

Duluth, Minn. — Naši mestni očetje imajo velike skrbi radi financiranja nekaterih projektov in raznih stroškov, ki jih zahtevajo slučaji vzdržavanja raznih uradov, itd. Kje dobiti denar? Sedanji davki ne zadostujejo. Da bi se zvišali davki na zemljišča in hiše, temu se upirajo lastniki zemljišč in hiš, kakor tudi drugi, ker potem bi se dvignile tudi najemnine za stanovanja, itd. Denar pa je treba dobiti nekje. Kje? Pa je prišlo mestni očetom na misel in najbrže jim je tudi kak računski strokovnjak svetoval, zakaj ne bi vpeljali mestni dohodninski davek. O tem predlogu se je mnogo govorilo in pisalo, ampak tudi temu davku se vsakdo upira. Saj imamo že zvezni dohodninski davek, zdaj naj pa dobimo še mestni dohodninski davek! Nekateri pravijo, saj bomo imeli kmalu več davkov, kakor pa dohodkov. Res je, da jadramo nekam v neko tako smer. Pa sanjajo nekateri o zlatih časih, da se bodo davki znižali! To je pač le lepa tolažba. Do kaj takega bomo prišli tja o sv. Nikoli. Do tedaj se pa lepo mažimo z lepo žavbo tolažbo.

Glede tega bomo imeli jutri 20. oktobra v Duluthu volitve. Ker je javnost v večini proti mestnemu dohodninskemu davku, zato je skoro gotovo da bo predlog propadel. A zadeva, kje dobiti novce za vedno večje izdatke v našem mestu pa bo ostala nerešena uganka.

— Pred nedolgim sem bil na obisku na Chisholmu. Imam tam več znancev in kadar pridemo skupaj se marsikaj pogovorimo. Govorili smo o Ameriški Domovini in o drugih slovenskih listih v Ameriki. Eden izmed navzočih je omenil, da imajo nekateri "naprednjaki" A. D. zelo v želodcu.

"Le zakaj neki? — pobaram.

"Pravijo, da preveč "štenka" in tiste komuniste goni naprej."

"A tako, se jim morajo potem komunisti pač smiliti."

"Ne vem, ampak kar hudi so in pravijo, da je tega vse preveč."

"Preveč?"

"Pa tebe imajo na piki Andrejček, pravijo, da v vsako stvar hočeš svoj spičasti nos utakniti."

"Well, well, v prav malo katero zadevo ga utaknem. Radi mene se jim pač ni treba razburjati, ampak radi samih sebe se naj razburjajo. Naj pazijo, da bodo pisali resnico, da se ne bodo za javno znane lopove v Jugoslaviji potegovali, pa bo mir."

"Ja pa trdijo, da imajo svobodo in pravico, da se za svojo "naprednost" potegujejo in da isto uveljavljajo."

"Potem imam jaz," sem hitro odvrnil "pa vso pravico, da njihovo "naprednost" ki nosi napačno in lažnjivo ime ogledujem in preiskujem."

"Ja, pa niso zadovoljni, pravijo, da to ni prav."

"A to je pa recept strica volka ki se je pritoževal, da mu spodaj v nižavi jagnje vodo kali."

"Ampak to ti dam pa le priznanje Andrejček, nekaj si pa tekom leta res le dosegel!"

"Kaj pa?" — hitro vprašam.

"Vidim, da tisto ogabno psovanje naših "naprednjakov" v njihovem tisku in zmerjanje z "izdajalci" naših novih pa izginja. Še tu pa tam, se kakemu "naprednemu" dopisniku kolcne in mu uide psovka, ampak pojenjava."

"Vidiš prijatelj, na to priznanje sem pa ponosen!" — sem glasno povdaril. Saj to je prav za prav razlog da sem utikal moj nos v njihove diskusije in ga še bom, če se ne bodo poboljšali. Pošteni ljudje naj postanejo in naj se z resnico ne kregajo, pa bodo imeli pred menoj sveti mir!"

"To je ena zmaga."

"Well prijatelj resnica ni nikoli premagana. Morda mora tu in tam začasno pod klop, ampak končno pa vedno zmaga. Tako bo v doglednem času resnica zmagala tudi nad lažnjivim komunizmom v Jugoslaviji. Takrat bo pa tiste sram, ko bodo spoznali zakaj so se tu v Ameriki izpostavljali — sigurno, če le imajo še kaj sramu. Le kdo more biti ponosen na to, če se izpostavlja za laž?"

"Bo res tako."

"Seveda bo;" ponovno povzamem besedo. "Ampak še nekaj bi rad povdaril. Namreč, da se mi zdi, da je z nami katoličani in antikomunisti nekaj narobe. Premlačni smo. Preskromni in pretihi! Ali ne vidimo vsi, kako ravno "Ameriška Domovina" junaško vodi borbo proti laži-naprednjaštvu in proti lažnjivemu komunizmu? Saj menda vendar nismo slepi. Pa kaj mi storimo pri tem? Na nasprotni strani že zadnjih par let vodijo kampanje za kampanjo za pridobivanje novih naročnikov za njihove liste in če tudi jih dosti ne dobijo, nekaj jih pa. In marsikje silijo v naše vrste za novimi naročniki. Kaj pa mi storimo kaj za svoj list? Ali bi ne bilo na mestu, da bi se tudi mi nekoliko zganili in šli za novimi naročniki? Ali naš list tega ne zasluži? Pojdimo vsi glede tega malo sami vase in premišljujmo to! Ne pozabimo, da dremanje in nezavednost se silno rada maščuje. Kolikokrat se je že in se še bo, če bomo dremali in spali med tem, ko v nasprotnem taboru vse dela in šviga sem in tja noč in dan za njihove lažnjive miselnosti. Tisk je še vedno velesila in bo tudi za naprej! Kdor ima to velesilo v rokah je oborožen z izbornim orožjem. Ne prezirajmo ga!"

Prijatelj me je kar debelo gledal. Nekaj mu je sililo na jezik in skoro sem bral njegove misli, ki so bile menda nekako take-le: "Ja prijatelj, kaj naj pa jaz storim glede tega? Zakaj se pa nihče ne oglasi bolj na vrhu glede tega in ne začne voditi kake akcije glede tega? Jaz bi rad pomagal, tako tudi drugi, ampak treba je začeti stvar voditi in pognati v tek, pa bi šlo."

Razšli smo se in ko sem se vozil na brzečem busu proti domu sem sam sebi venomer pravil in ponavljal: "Čas je, skrajni čas, da bi se glede tega res kaj zganili."

Ali se bomo?

— Za v Koreji padlim slovenskim vojakom Private Paul Mehletom se je prav ob mojem obisku darovala v cerkvi sv. Jožefa na Chisholmu pogrebna peta maša, katere se je udeležilo veliko ljudi. Pokojni Paul je bil ubit v akciji v Koreji dne 10. julija. Njegove telesne ostanke so pripeljali domov na Chisholm. Pogrebne obrede je opravil, domači slovenski župnik Msgr. John Schifrer. Sorodnikom moje iskreno sožalje. Vrlemu borcu, ki je dal svoje življenje v boju, ki je zaustavljal komunizem v Koreji, pa slava in svetal spomin!

— Na Aurori, Minn., je te dni preminul 71 let stari rojak John Škul.

— Na Elyu, Minn. pa je pred nedolgim umrl rojak Leonard Slobodnik, star 59 let.

Naj počivajo vsi v miru!

Pošljimo božična darila vojakom pravočasno!

Pošta sporoča, da je čas za pošiljanje daril vojakom preko morja med 15. okt. in 15. nov. Samo za te pakete je gotovo, da bodo dostavljeni naslovnikom pred božičnimi prazniki.

Paketi za zračno pošto preko morja ne smejo biti težji kot dva funta, njih dolžina in obseg pa ne smeta presegati 30 palcev. Paketi z navadno pošto smejo imeti v obsegu in dolžini 100 palcev in smejo tehtati do 50 funtov.

Omejitve so tudi glede vsebine pošiljk. Okrašene ali zmrznjene kolače in živila, ki bi se utegnila pokvariti, pošta ne sprejema. Običajno pecivo, ki je dobro zapakirano v trdnih škatljah iz lepenke, pride na določeno mesto v dobrem stanju in nepoškodovano.

Vžigalice in gorljive tekočine ni dovoljeno pošiljati s pošto preko morja, ponekod pa je prepovedano pošiljati vojakom tudi kavo in cigarete. Na večih krajih zahtevajo pošte carinske izjave (Form 2966), ki jih je treba oddati istočasno s paketom. Vse podrobne določbe glede pošiljk dobite lahko na vsaki pošti.

Pri pakiranju je treba paziti, da so paketi trdno povezani in tako zloženi, da je vsak kos trdno na svojem mestu. Če škatlje niso polne in trdno povezane se ponavadi po poti zlomijo in ni izključeno, dia se del vsebine zgubi.

Božične karte vojakom preko morja morajo biti zapečatene in opremljene s poštnimi znamkami za pošto prve vrste (first-class).

Petrolej — pogonska sila 20. stoletja

Petrolej, v Ameriki ga imenujemo običajno olje, je rudnina, nastala iz velikih množin morskih in drugih živali, ki jih je pokrila zemlja, da niso mogle segniti. Na podoben način je nastal iz lesa in predpotopnih praproti in preslic premog. Premog in petrolej sta danes poleg vodne sile najpomembnejši pogonski sili. Vse izgleda, da bo v bodoče prevzela njuno vlogo — atomska sila.

Če so dali 19. stoletju vzdevek stoletje pare, potem zasluži naše stoletje, da ga imenujemo doba petroleja, saj je nafta s svojimi izdelki velikega pomena za vse svetovno gospodarstvo. Zgodovina uporabe nafte in njenih derivatov je povezana z izumom motorja z notranjim izgorevanjem ter z razvojem civilnega in vojaškega letalstva.

Prvo vrtino so naredili leta 1859. Pridobljeno nafto so uporabljali predvsem kot svečavo in kolomaz. Do leta 1926 so pridobivali tri četrtine po vsem svetu porabljene energije iz premoga, ostanek pa iz hidroelektrarn in iz naravnega plina. Leta 1950, vsega četrt stoletja kasneje, je dajal premog komaj še polovico svetovne energije, nafta z derivati pa tretjino. V istem času se je svetovna potrošnja energije povečala za 80 odstotkov.

Naštejmo nekaj podatkov o svetovni proizvodnji nafte. Leta 1951 je znašala skupna proizvodnja 610 milijonov ton, od tega nad polovico v ZDA. Za njo so: Venezuela (90 milijonov ton), Saudova Arabija in Irak. Letnja proizvodnja anglo-iranske petrolejske družbe je znašala okrog 30 milijonov ton. V letu 1952 je dosegla proizvodnja rekordno število 640 milijonov ton brez perzijske nafte.

Vzporedno narašča tudi zmogljivost čistilnic po vsem svetu: leta 1951 600 milijonov ton, v letu 1952 desetino več. Zdaj se čedalje bolj uveljavlja praksa, da nafto predelujejo v bližini svetovnih tržišč.

Pogosto se sliši, da bodo svetovne zaloge nafte izčrpane v dveh ali treh desetletjih, vendar ni tako nevarno. Če, prav se je pridobivanje nafte v minulih 25 letih več kot potrojilo, pa je tudi količina znanih zalog narasla trikratno. Po najnovejših cenitvah sklepajo, da bo nafte dovolj še za sto let. Zadnja leta so našli posebno velika naftna ležišča v ZDA in v zahodni Kanadi.

Če vzamemo svet kot celoto, se trenutno še ni treba bati, da bi nafte tako kmalu zmanjkalo, dotlej pa bo človeštvo gotovo odkrilo nov način za proizvodnjo sintetičnega petroleja ali pa povsem nove vire energije. Do tistih časov pa je vsaj še več sto let.

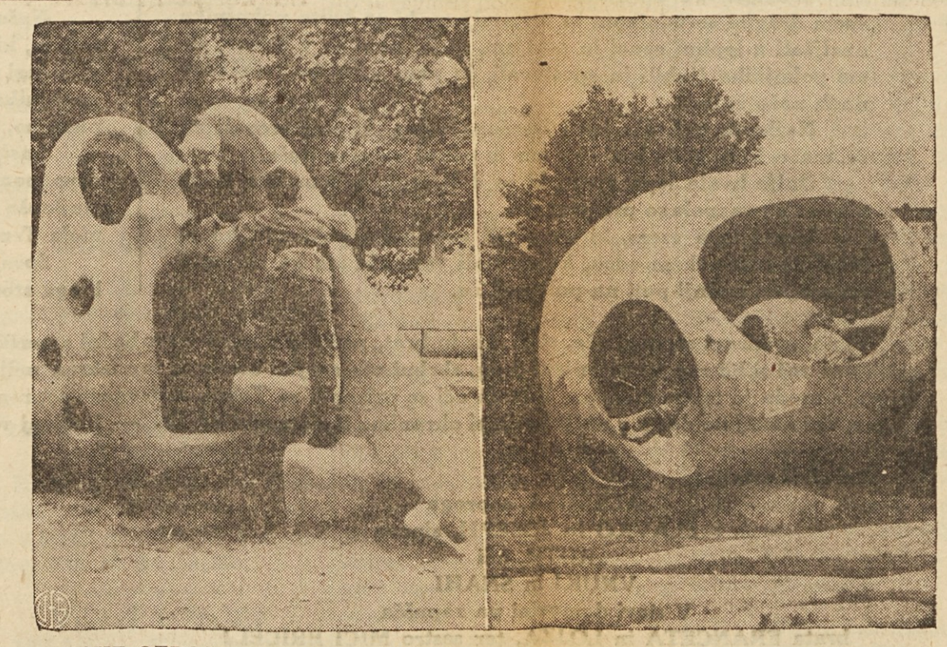

NOVE OTROŠKE IGRAČE — Na National Recreation Congress v Philadelphia so med drugim kazali tudi tile dve zanimivi "igrači" za otroke. Na levi je iz kamna in cementa zgrajena naprava, na kateri se otroci lahko poskušajo v plezanju, drčanju in stikanju po jamah. Na desni je večbarvna krogla, katere notranjost je pravi plezalni labirint.

GLASBENA MATICA
PODA OPERE
Cavalleria Rusticana
IN
Pagliacci
v nedeljo, 1. novembra 1953
V SLOVENSKEM NARODNEM DOMU
St. Clair Ave.
ob 3:30
Vstopnice so naprodaj pri članih zbora, pri Oražmovih v S.N.D. ali pa pokličite G. Anton Schubel-ja, telefon EXpress 1-8638.
Cene
$1.00, $1.50, $2.00, $3.00
Vsi sedeži rezervirani

Hiša naprodaj
Naprodaj je prostorna hiša 9 sob za veliko družino. Vse v izvrstnem stanju. Prodaja lastnik po zmerni ceni. Pokličite ENdicott 1-0517 ali se zglasite na 900 E. 73 St. (x)

Iščejo stanovanje
Mlad par, snažna, iščeta 4 neopremljene sobe v St. Clairski okolici. Kličite GL 1-9642 po 5:30 uri. —(208)

ŠE JE ČAS!
Da si izberete fino čisto volneno STERLING suknjo ali kožuh direktno v tovarni. Pri meni jih dobite vedno ceneje kot na katerikoli razprodaji v mestu. Vam priporočam, da se oglasite ali pa kličete zaradi časa.
BENNO B. LEUSTIG
1034 Addison Rd. EN 1-3426

Ali ste prehlajeni?
Pri nas imamo izborno zdravilo da vam ustavi kašelj in prehlad. Pridite takoj, ko čutite prehlad.
Mandel Drug
15702 WATERLOO RD.
KE 1-0034
Naročila sprejemamo in izvršujemo po pošti tudi za Clevelnad.

Ženske dobijo delo

Za gospodinjstvo
Starejša ženska se išče, da bi pomagala pri gospodinjstvu in kuhanju.
Good Luck Cafe
4017 St. Clair Ave.
(210)

Za starejšo žensko
Iščem starejšo žensko, ki bi skrbela kot stara mama za moje 4 otroke, ko jaz delam. Lahko ostane čez noč ali gre domov. V West Parku. Kličite WI 1-4207. (208)

Ženske za čiščenje
Podnevi
6 zj. do 12:30 pop.
Zglasite se v
Personnel uradu
5. nadstropje
Wm. Taylor Son & Co.
(208)

Ženska dobi delo
Cafeteria sprejme na delo žensko. Nobenih nadur, 40 ur, 5 dni, od 9 zj. do 3 pop. 90c na uro za začetek. Javite se osebno po 3. uri pop. v St. John's College, 1033 Superior Ave., pri Mrs. J. Williams.
—(210)

Moški dobijo delo

Moški dobi delo
Iščemo mladega močnega moškega za pomoč pri installiranju furnezov. Kličite AC 1-2308. (209)

MALI OGLASI

Iščem sostanovalko
Svoje štirisobno stanovanje bi rada delila s poštenim dekletom, ki je zaposleno, bodisi slovenskega ali hrvaškega rodu. Kličite po 5. uri popoldan. EX 1-2476. —(209)

Naprodaj
Naprodaj sta rabljeni štedilnik in električni hladilnik. Oba dobite za $30.00 na 1167 E. 74 St. (209)

Iščejo stanovanje
Trije odrasli mirni ljudje iščejo 5 do 6 sob. Kličite EX-1-0785. —(208)

Naprodaj
Moderna hiša 7 sob za 1 družino blizu E. 260 St., blizu katoliške in javne šole, transportacije in trgovin. Kličite RE-1-1084. (210)

NAPRODAJ
Na Huntmere Ave. v fari sv. Jeronima nov 4 in pol sobni bungalow, kopalnica z glinastimi ploščicami, predeljena klet, plinska kurjava; na gornjem nadstropju prostor za razširjenje.
$16,300

Lepa dvodružinska hiša na Huntmere Ave.; 3 sobe na prvem nadstropju, 3 in pol na drugem nadstropju, vse ostalo kompletno, dvojna garaža z dovozom.
$15,500
Za podrobnosti se obrnite na:
KOVAC REALTY
960 E. 185 St. KE 1-5030
(210)

NAPRODAJ MOŠT V SODIH
Grozdje na tone
Tudi prazni sodi od žganja
VIC KOVAČIČ
1253 Norwood Rd. EN 1-2549
—(209)

Al Kalcic's Hauling Service
Pobiramo smeti in pepel.
Čiščenje kleti in dvorišča.
Kličite vnaprej: MU 1-9455
(oct.20,21,23)

Iščejo stanovanje
Zakonski par srednje starosti, oba zaposlena, iščeta 4 ali 5 sob v St. Clairski okolici. Kličite po 5. uri UT 1-8490. (212)

Moški dobijo delo

TAPCO
zdaj najema
IZKUŠENE
TOOLMAKERS
for
Experimental Work
Building Jigs
and Fixtures

IMAMO IDEALNA TOOL ROOM DELA ZA VSE TIPE IZKUŠENIH MOŽ

TOOL and GAUGE INSPECTORS

POWERHOUSE MECHANIC
(Mora imeti Ohio State Boiler Operator's License)

TUDI PREISKUJEMO VIŠJE ŠOLSKE GRADUANTE Z TEHNIČNIM ŠOLANJEM ZA DELA V NAŠI VZORNI TOVARNI

Employment urad odprt:
V ponedeljek skozi petek
8 zj. do 4:30 pop.
V soboto
8 zj. do 3:30 pop.
Prosimo prinesite izkaz državljanstva. Morate biti pripravljeni delati KATERIKOLI šift.
THOMPSON PRODUCTS, Inc.
23555 Euclid Ave.
(C.T.S. Bus 28)
(209)

MESAR
Izvežban mesar, ki zna postreči odjemalcem, za mesnico, kjer izdelujejo klobase.
LILLIAN'S SUPER MARKET
784 E. 152 St.
GL 1-2836
(x)

Mechanical Engineer
Delo dobi fant, ki je pred kratkim graduiral kot mehanični inženir ali zadnjeletnik, ki se to uči. Bi pomagal v preiskovanju v metalurgiji. Dobra plača za začetek. Najvišje delavske koristi.
ADDRESSOGRAPH MULTIGRAPH CO.
1200 Babbitt Rd.
RE 1-8000
(210)

JOHAN BOJER:

IZSELJENCI

ROMAN

Pripovedala sta, da prihajata iz Illinoisa. Tam se je bila ustanovila neka norveška naselbina in lepo napredovala. Potem pa so se okrog in okrog naselili Poljaki, ki jih je podpirala katoliška cerkev. Tega sosedstva Norvežani nekega dne niso mogli več trpeti. Šest farmarjev je zdaj tam zemljo prodalo in ta dva, ki sta prišla semkaj, sta bila poslana, da poiščeta nove zemlje. Ali bi ponoči lahko spala tukaj? Bosta spala na tleh. Per ju ne bo odgnal.

Ali medtem, ko sta prihodnje dopoldne še na ves glas smrčala, je Morten Kvidal imel s tovariši razgovor.

In nazadnje so sklenili, da bi bilo lepo in dobro, če bi dobili sa sosede dostojne ljudi. Ampak preblizu ni bilo treba, da bi se naselili. Oni, ki so prvi prišli semkaj, so morali imeti prostora, da bi se razmahnili.

"Da, da pojdi tja in jima povej Morten,' je rekel Ola Vatne.

In Morten je šel. Sicer pa se s tujcema ni bilo težko sporazumeti. Spremil ju je dober kos poti od naselbine in jima pomagal izbrati zemljo.

Največ skrbi mu je prizadevala zemlja, ki jo je bil zapustil Erik Foss. Bila je zdaj brez gospodarja, zakaj Erik je ni imel dovolj dolgo, da bi bila končnoveljavno prepisana nanj. Morten pa je to zemljo določil Kalovemu najstarejšemu sinu, ko bo dovolj star, da bo dobil pravico do zastonjskega deleža. Do tedaj pa naj bi jo obdeloval Kal, če ne pridejo zraven tujci in se ne vmešajo.

Nihče ni vedel, da je bil Kal navsezgodaj čisto na skrivaj v preriji in napisal svoje ime na najbližji sekcijski znak proti zahodu. To sicer ni bilo dovoljeno, ampak naj le poskusi kdo priti in mu zemljo vzeti.

Ana je naslednje dni hodila okrog in spet pela, čeprav je opazila, da jo je Per gledal nekam nezaupno. Ampak res, eden od iskalcev zemlje je bil tako mlad.

Že se je bližal čas žetve ko je Karen Skaret neke nedelje zjutraj prebudil zvok kravjega zvonca v bližini. Pomela si je oči. Ali je sanjala? Tukaj nihče ni imel zvonca za krave. Ampak zvenelo je tako domače. Spominjalo jo je tako na stare čase v Skaretu.

Ko je prišla iz koče, je videla v solnčnem jutru celo čredo rdečih in belih krav, ki se je pasla na ravnini. Ali je bila kaka čarovnija? Ne, v ozadju je videla dim. Pa menda vendar niso bili Indijanci?

O ne! Čez dan so prišle ženske in možje in tudi otroci in so voščili dober dan, kakor kristjani. Bila je mala kolonija iz Illinoisa, ki je pripotovala semkaj.

Videti t,oliko novih obrazov, kakšno doživetje je bilo to za ženske, ki so leto in dan živele v kočah tukaj v samoti! Ali kako bo s pogoščenjem teh tujih ljudi? Tukaj ni bilo ničesar drugega kakor kaša in mleko. Kava, — da, morebiti ima Karen še nekaj zrn. Ali hočete popiti skodelico kave?

Ampak ne, tujci so sami napravili v svojem taborišču slavnostno pojedino. Zdaj morajo priti stari naseljenci k njim. Pripravljeni so skoraj kakor za svatbo. Celo učitelj Jo se je danes obril in zavezal okrog vratu volneno ruto. Elza gre zraven Ola, od solnca ožgana in z lahkimi koraki. Ana je kakor mlado dekle, kaj bo res spet videla toliko ljudi? V taborišču pa zagledajo vozove in konje z deskami. Ti tukaj hočejo brzkone kar od začetka pričeti na veliko in si takoj zgraditi lesene hiše. "Odkod pa prav za prav ste?" je vprašal Kal. Ah, večidel so iz okolice Trondhjema.

Ampak tisti tam z redčo brado je Irec. Razume samo angleško. Najprej sta prišla na vrsto čokolada in kruh iz mesta, potem pečeno meso in požirek žganja. Zabavali so se dobro. VIprašanja so švigala sem in tja: kako je bilo tam, od koder so prišli, in spet vprašanja o življenju tukaj v preriji. Ali je bila zima ostra? Otroci iz Skareta so dobili tovariše. Irec je imel bledo rdečelaso hčerko, ki je razumela samo angleško, ampak otroci so se kljub temu lahko z njo igrali. Zdaj so kar zdrveli in skakali sem in tja na prostem.

Nato so taborišče razdrli in ljudje so odšli dalje proti severozahodu. Težki prerijski vozovi so se razšli na različne dele zemlje. In naslednje dni so se vile iz prerije proti nebu zastave dima. Če je bilo prav mirno vreme, je bilo slišati udarce kladiv.

Da, tako so prišli sosedje.

Seveda je bila dobra letina. Če je pomislil Kal na njive, ki jih je imel v domovini, se mu niso zdele nič večje kakor pisemske znamke v primeri s temi ploskvami, ki jih je izoral lani in letos. Zdaj je valovilo vse kakor zlato morje. O ta obilica pšenice! In zraven tega je imel še delež Erika Fossa. Da le ne bi nihče prišel in mu ga vzel. Hudo bi ga zadelo. Združili so se in pomagali drug drugemu. Možje so hodili drug za drugim in vihteli kose. Žene in otroci so jim sledili sklonjeni, vezali snope in grabili travo v kopice. Solnce je sijalo, nebo je bilo nenavadno sinje in veliko ,za kupom snopov je ležal Elsin otrok in kričal.

Ampak Elza se ni utegnila zmeniti zanj. Razoglava in vsa znojena je delala kakor drugi. Ali pa je videla Ola kdaj lepšega kakor zdaj, ko je vihtel koso, z odprte srajco na prsih? Zlati čop las jo je spominjal na krono. Ah, kakšen fant je bil. Nihče ni mislil na to, da bi šel pred večerom domov, živež so imeli s seboj. Nekolikokrat na dan so sedli na kup žita, jedli mrzlo kašo in pili mleko. Nato so se naslonili na snope in za trenotek zatisnili oči, da bi se odpočili.

Ampak fantje so vendar fantje in mlade žene so vendar mlade, pa čeprav so še tako zelo poročene. Pripetilo se je, da je učitelj položil svojo glavo Ani v naročje in Morten se je drznil objeti Elzo za trenotek okrog pasu. Zakonski možje so se smejali, Kal pa je rekel: Hej, zdaj pa le udarimo. Morali so spet vstati, delo je moralo biti izvršeno v enem zamahu. Najprej tukaj, potem pri sosedu. Pomislite vendar, če bi pričela padati toča. Treba je bilo vstati ob prvem dnevnem svitu in pozno iti spat.

In potem je potoval mlatilni stroj od soseda do soseda. To, to je bilo pšenice. Grmadila se je v kupe, bila je sam čisti živež in morala je ležati na prostem na solnca in dežju, dokler je ne bodo odpeljali v mesto. Najhuje je bilo pri Kalu. Imel jo je gotovo dvakrat toliko kakor drugi. Hodil je okrog nje in gledal od pšeničnih hribov k velikanskim kupom slame. Saj je bilo vse laž in izmišljotina, vendar bilo je njegovo. Nekega dne je bil njegov značaj postavljen na trdo preizkušnjo. Olu je poginil vol. Zdaj je imel samo še enega, Kal pa štiri. Bil je pravi vrag.

Kal je bil mislil ostati doma in orati z dvema voloma, fant Anders pa bi peljal z drugimi vred pšenico v mesto. Zdaj pa ti pride vmes ta smola! Kal si je pulil lase. Če je Ola prav poznal, nikakor ni bilo pričakovati, da bo prišel k njemu in ga prosil pomoči. Rajši bo vse vrgel v kot, fant je imel svojo glavo. Kal se je nekaj časa moral boriti sam s seboj, preden je rekel: "Je že tako, Anders, vzeti moraš Toma in ga peljati k njemu!" Vendar ta dan mu ni šla nobena stvar več prav od rok.

(Dalje prihodnjič)

ANGLEŠKO-SLOVENSKO BERILO

(DR. KERNA)

je zopet v zalogi.

Po pošti stane $3.25.

Dobite ga v potniški pisarni

AUGUST KOLLANDER

6411 St. Clair Ave.

Cleveland 3, Ohio

U. S. A.

BARAGOVA PRATIKA

ZA LETO 1954

ima pestro in zanimivo vsebino. Vsak jo bo vesel.

Naročite si jo dokler je v zalogi.

Stane $1.25

s poštnino,

kar je poslati v Money ordru, čeku ali gotovini na:

BARAGOVA PRATIKA

6519 W. 34th St. **Berwyn, Ill.**

P. S.: Znamk, prosimo, ne pošiljajte

Naročite se na dnevnik "Ameriška Domovina"

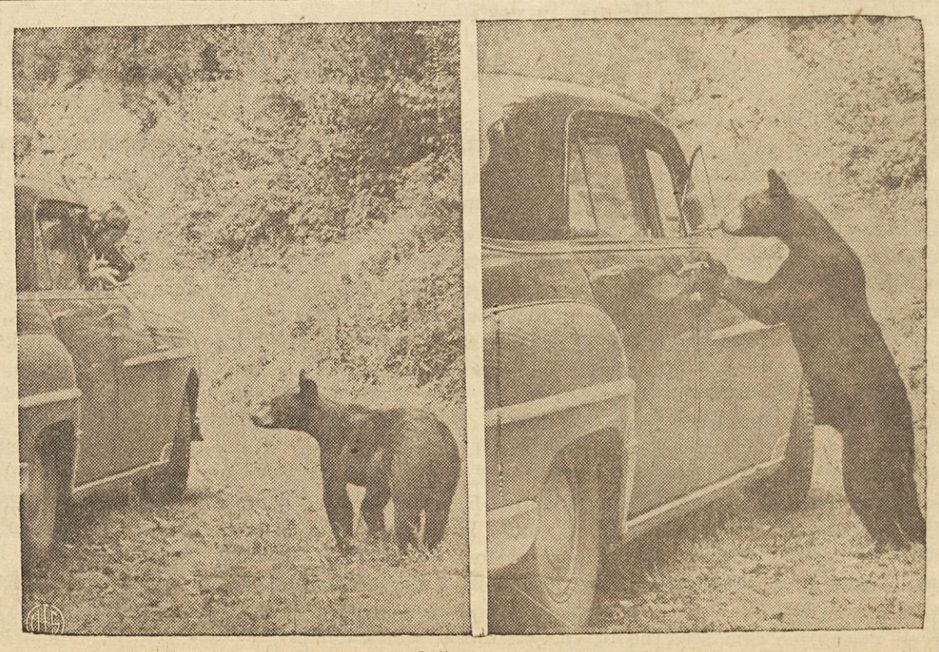

KROTEK MEDVED — Neka navdušena prijateljica fotografiranja (na levi) fotografira črnega medveda v Great Smoky Mountains, N. C., ki se je približal njenemu vozu. Ko se je lačni medved povzpel do avtomobilovega okna, se je navdušena fotografinja umaknila v ozadje. Letos srečujejo potniki v tem predelu večkrat medvede, ko stikajo za hrano, predno pojdejo spat svoje zimsko spanje.

SLAVNI AMERIŠKI ZDRAVNIK DR. KELLOG

je bil tako prepričan o zdravilnem učinku potilnih kopeli, da je sam prvi napravil omaro za tako kopel in jo razstavil v Philadelphiji.

Stotine družin, ki imajo mnogo bolj pripravno Černetovo zdravilno kopel, nam pišejo prav tako prepričevalno, kako jim kopel pomaga in jih obdrži pri dobrem zdravju. Njihova zahvalna pisma so vam v prepisu s točnimi naslovi na razpolago. Prepričajte se sami, če ste neverni Tomaž. Pomnite, sedaj je čas pripraviti se za mraz, okrepiti telo zoper prehlade, revmatizem, artrajtis, slab krvni obtok, nečistost krvi, izpuščaje in mnogo drugih škodljivih vplivov. Po številnih izkustvih je nedvomno izpričano, da je samo močna toplota v naši zdravilni kopeli pravo sredstvo. To vam vsak zdravnik potrdi, vprašajte ga. Zdravje je samo eno, naša kopel ga vzdržuje. Bolezni skoro minejo pri stalnem kopanju, če niso preveč zastarane v telesu, sicer jih kopel vsaj olajša. Še nekaj zelo važnega! **Odvišno težo** vam zmanjša! Starostno betežnost polagoma izpotite in gibčnost mlajših let se vam povrne s stalnim kopanjem.

Dasi so cene materijalu in grelcu višje to leto, smo se potrudili, da najdemo pri izgotovitvi možnost, da skoro ostanemo pri starih cenah, ne da bi kakovost izdelka trpela. Fen grelec stane v trgovini nad 12 dol., zdravilna kopel s tem grelcem pa samo $26.00. Pečk nimamo več, Amerikanci zahtevajo fen grelce, ker ti okrajšajo kopel na samo 20 minut do popolnega izpotenja. Storite za ljubo zdravje, kar vam je mogoče in dokler imate še čas.

Pri plačilu vnaprej odpremimo zdravilno kopel v mestu Cleveland tako, da jo dobite že drugi dan, če ni pri pošti kakega zadržka. — Iščemo zastopnike po celi Ameriki. Pišite nam po pojasnila in zahvalna pisma, da se prepričate, kako učinkuje zdravilna kopel.

IVO ČERNE, 1421 E. 53 St. — Cleveland 3, Ohio. — Tel. UT 1-9413

A. GRDINA & SONS

POGREBNI ZAVOD in TRGOVINA S POHIŠTVOM

1053 EAST 62nd ST. HEnderson 1-2088

URADI V COLLINWOODU:

17002-10 LAKE SHORE BLVD. KEnmore 1-5890

15301 WATERLOO ROAD KEnmore 1-1235

PERUTNINA

17330 BROADWAY, MAPLE HEIGHTS

V zalogi imamo vedno očiščene piščance in na kose zrezane ter vseh vrst perutnine. Se priporočamo za svatbe, bankete in razne druge prilike. Pridite in si izberite.

ANDY HOČEVAR in SINOVI

Tel. v trgovini MO 2-2330 — na domu MO 2-2912

Naznanilo in Zahvala

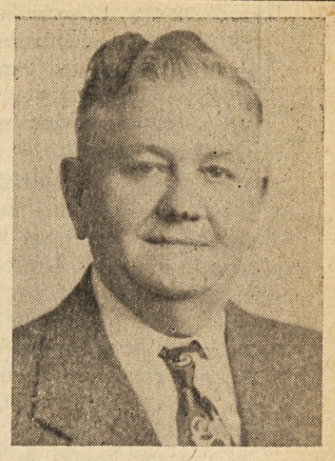

Globoko potrti in z žalostjo v naših srcih naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem tužno vest, da je kruta smrt posegla s svojo koščeno roko v našo sredo ter nam nenadoma odvedla s seboj v večnost našega preljubljenega soproga, dragega očeta, starega očeta in brata

1884 Joseph Dolinar st. 1953

Blagopokojnik se je nenadoma zgrudil dne 18. septembra 1953 za det od srčne kapi, kateri je takoj podlegel. Pogreb se je vršil dne 21. septembra iz pogrebnega zavoda Frank Zakrajšek in Sinovi v cerkev sv. Vida, od tam pa po opravljeni sv. maši zadušnici in cerkvenih pogrebnih obredih, smo njegovo truplo izročili k večnemu počitku v naročje matere zemlje na pokopališču Calvary.

Pokojni je bil rojen v Ljubljani ter je bil star 69 let ob času smrti. V Ameriki se je nahajal 39 let in je bil član društva Carniola Tent št. 1288 TM. V naselbini je bil splošno poznan. Svoječasno je več let vodil delavnico za kleparska dela, zadnja leta pa gostilno.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom iskreno zahvalimo vsem dragim sorodnikom in prijateljem, ki so krsto pokojnika ozaljšali z lepimi venci in cvetjem. Bilo nam je v dokaz, da ste pokojnika ljubili in spoštovali, in nam v veliko tolažbo v dneh naše žalosti.

Najlepša zahvala bodi izrečena vsem, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za mir in pokoj njegove duše.

Dalje hvala lepa vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno na razpolago pri pogrebu.

Hvala lepa vsem, ki ste prišli pokojnika pokropit, ko je ležal na mrtvaškem odru, kakor tudi vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti na pokopališče.

Zahvalo izrekamo pogrebcem, ki so nosili krsto, kakor tudi pogrebnemu zavodu Frank Zakrajšek in Sinovi za vzorno voden pogreb in najboljšo poslugo ter tolažbo v naših težkih dneh.

Iskrena hvala duhovščini pri fari sv. Vida za opravljene cerkvene pogrebne obrede.

Našo iskreno zahvalo izrekamo vsem sorodnikom in prijateljem, ki ste stali ob strani, nas tolažili in bili v pomoč na en ali drugi način, ko je kruta smrt iztrgala iz naše srede dragega pokojnika. Bodi vsem, ki ste izrazili svoje sočutje osebno ali pismeno, izrečena naša hvala.

Enako se želimo posebej zahvaliti tudi našim sosedom za prvo pomoč in tolažbo ob nenadni izgubi soproga in očeta. Najlepša hvala tudi Mr. John Tavčarju, tajniku društva Carniola Tent za lep nagrobni govor pokojniku v zadnje slovo.

Sprejmite vsi našo najlepšo zahvalo za vse, kar ste dobrega storili za nas v tem času.

Ti pa, predragi soprog, oče, stari oče in brat, počivaj v miru v svobodni ameriški zemlji. Z hvaležnostjo se Te bomo spominjali do konca naših dni, saj si bil zvest življenjski drug, skrbni oče svojim otrokom ter iskren prijatelj vsem, ki so Te poznali. Nastala je vrzel v našem krogu, a usoda je tako odločila. Solznih oči se oziramo za Teboj, a dragega soproga in očeta od nikoder ni. Smrt je kruta, neusmiljena; kar vzame, več nazaj ne da; a v naših srcih si ohranimo lep spomin na Te. — Počivaj v miru, snivaj sladko večni sen!

Žalujoči ostali:

ALBERTA, soproga
SLAVKO in JOSEPH, sinova
RUTH, hči
VNUKI in SNAHI
V stari domovini pa zapušča
brata FRANCETA in LOJZA, ter sestro MICI BRICELJ
in več sorodnikov

Oko nam Tvoje več ne sije,
srce ljubeče več ne bije,
za Te se gorka solza lije—
a zaman . . .
Tebe krije grob hladan.

Cleveland, Ohio, dne 21. oktobra 1953.